

Utrymme för reflektion, dialog och analys

I NOVEMBER FIRADE Ekonomiska Samfundet 130-årsjubileum under en festlig kväll i Riddarhuset (se festreportage på s. 52). Festtalaren, Finlands Banks chefdirektör Olli Rehn, framförde sina gratulationer till Samfundet och höll ett festtal om den finska nationalekonomin i en europeisk kontext. Chefdirektör Rehn poängterade betydelsen av åtgärder för att öka antalet innovationer och för att förena klimatmålen med industriell konkurrenskraft.

På EU-nivå behövs en förbättrad tillgång till riskfinansiering och en mer välfungerande inre marknad – speciellt för tjänster. Medlemsländerna behöver fokusera på forskning och utveckling av artificiell intelligens för att upprätthålla och förbättra sin konkurrenskraft. Motvänder till trots var hans budskap hoppningivande, även om vi redan en längre tid tampats med utmaningar finns det ljuspunkter som ger framtidstro.

Ett jubileum ger, förutom en ypperlig möjlighet att fira under festligare former, en möjlighet till reflektion och tillbakablick på vad som varit. Sedan 1894 har Ekonomiska Samfundet erbjudit en plattform för ekonomisk debatt grundad på ekonomisk liberalism och frihandel. Under åren har

”Vissa teman som var aktuella under Samfundets första 60 år, såsom den sjunkande nativiteten i industrialiserade länder och en europeisk inre marknad, är aktuella även idag.”

sammankomsterna och verksamhetsformen präglats av olika teman, i början var det viktigt att sammanföra representanter för olika samhällssektorer för att diskutera frågor som var aktuella när nationen Finland formades.

UNDER SJÄLVSTÄNDIGHETEN skiftade verksamhetens fokus mot det akademiska för att under senare år fokusera på att delge sina medlemmar djupare insikter och analyser av aktuella teman i samhällsekonomin. Det är intressant att observera att vissa teman som var aktuella under Samfundets första 60 år, såsom den sjunkande nativiteten i industrialiserade länder och en europeisk inre

Alex Seitsamo

är vice ordförande
i Ekonomiska
Samfundet.

marknad, är aktuella även idag. Teknologin och levnadsstandarden må under de senaste 130 åren ha förändrats mycket, men många frågor är generationsöverskridande.

Utvecklingen i Finland från den senare hälften av 1800-talet till idag har präglats av enorma framgångar men också av stora och ibland existenshotande kriser. I början av Ekonomiska Samfundets existens var yttrande- och åsiktsfriheten inte en självklarhet, därom vittnar att Samfundets första och långvariga ordförande, senator Leo Mechelin, på grund av opposition mot det ryska förtrycket blev landsförvisad år 1903. Sedan dess har Finland utvecklats från ett agrart u-land till ett land som platsar bland de mest framgångsrika i världen och där fri- och rättigheter respekteras.

FRAMTIDEN TER SIG ändå oviss, vi har åter ett krig i Europa och den geopolitiska spänningen ökar globalt. I USA verkar utvecklingen gå mot en mer inåtvänd ekonomi, tariffer och andra handelshinder mot import från andra länder är populära. I Europa kan EU:s ibland alltför detaljerade men välmenande reglering leda till lägre tillväxt och till en inre marknad som inte fungerar optimalt. Komparativa fördelar och frihandel var faktorer som drev den välbefinningsökning som lyft länder ur fattigdom, just nu håller deras förtjänst på att falla i glömska.

Ökade klyftor mellan välmående och krisande regioner driver en polarisering som ofta uttrycker sig i politisk extremism, vilket leder till svårigheter att föra en konsekvent

ekonomisk politik. Ett exempel är Tyskland där både extremvänstern och extremhögern skördat framgångar i lokalval på bekostnad av etablerade partier som upplevs sakna svar på aktuella frågor i krisande regioner.

KRISER ÄR DOCK inte eviga och inte enbart av ondo, de har ofta fört med sig nya lösningar och innovationer. Utvecklingen av artificiell intelligens kan i bästa fall leda till en produktivitetssökning och energiomställningen har nått en punkt då den på många sektorer blivit ekonomiskt lönsam. Det blir allt viktigare att se till att dagens och framtidens arbetskraft har rätt utbildning och färdigheter att snabbt anamma den senaste teknologin. I längden stöder detta ett litet lands konkurrenskraft på en marknad där jättar som "Magnificent 7" dominerar. Även på nationell nivå är det viktigt att leva med sin tid och genomföra reformer som möjliggör en grund för framsteg.

Samfundet kan även i framtiden bidra med att skapa utrymme för reflektion, dialog och analys. För detta ändamål lämpar sig både våra regelbundna medlemsmöten och vår tidskrift särskilt väl. Det gläder mig att kunna tacka alla som bidragit under Ekonomiska Samfundets jubileumsår, i form av presentationer på medlemsmöten, skriftliga alster i tidskriften, arrangemang för jubileumsfesten, styrelsen och alla medlemmar. Låt oss fortsätta med traditionen av högklassig ekonomisk debatt både under våra medlemsmöten och i artiklar i tidskriften.